

Finanční zdroje obchodní korporace

Vycházíme z členění finančních zdrojů z hlediska vlastnictví – využívá se pro členění finančních zdrojů v rozvaze, navazuje tedy na účetnictví.

Zdroje:

- **Vlastní (vlastní kapitál):** patří korporaci samotné, jsou poskytovány společníky nebo vznikají činností korporace, korporace je má k dispozici po celou dobu své existence a po jejím zrušení se vracejí společníkům. Jejich výše je závislá na hospodářském výsledku, roste v případě dosažení zisku, klesá v případě ztráty.
- **Cizí (cizí kapitál):** jsou korporaci k dispozici jen po určitou předem stanovenou dobu, po jejím uplynutí je třeba zdroje vrátit. Představují dluh společnosti, který může být dlouhodobý nebo krátkodobý podle doby, ve které je nutno dluh vrátit. Patří sem především bankovní úvěry, závazky k dodavatelům, zaměstnancům, nezaplacené daně, zálohy, půjčky ...

Vlastní kapitál

základní kapitál: tvořen peněžitými i nepeněžitými vklady společníků a je peněžním vyjádřením těchto vkladů. Povinně se tvoří u kapitálových společností a u komanditní společnosti se tvoří z povinných vkladů komanditistů. Výše základního kapitálu se zapisuje do obchodního rejstříku.

kapitálové fondy: tvořeny vklady společníků, které ale nezvyšují základní kapitál, dary, emisním nebo vkladovým ážiem.

fondy tvořené ze zisku: např. rezervní fondy, tvořeny především ze zisku po zdanění a slouží ke krytí případných ztrát, ale může jít i o fondy na rozvoj, na odměny nebo sociální fondy.

nerozdělený zisk: na konci účetního období v rozvaze jako výsledek hospodaření běžného účetního období, na počátku dalšího období je to výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení, poté dochází k rozdělení čistého zisku do fondů nebo mezi společníky, zbytek zůstává jako nerozdělený zisk minulých účetních období.

Významy pojmu základní kapitál v právní úpravě

Základní kapitál obchodní korporace je souhrn všech vkladů (§ 30 ZOK).

Majetek společnosti vytvořený z vkladů společníků

Vlastní zdroj financování potřeb společnosti

Poměrná veličina užívaná pro stanovení velikosti podílu

Příklad - založení s. r. o.

- Jája a Pája se rozhodli, že společně založí společnost Lebeda, s. r. o.
- Jája vnese do společnosti domek v hodnotě 300 000 Kč.
- Pája splatí hotovost ve výši 300 000 Kč.

Příklad - rozvaha s. r. o.

AKTIVA	PASIVA
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek Budova 300 000 Kč	A.I. Základní kapitál vklad Jáji 300 000 Kč vklad Páji 300 000 Kč
C.IV. Krátkodobý finanční majetek Hotovost 300 000 Kč	
AKTIVA CELKEM 600 000 Kč	PASIVA CELKEM 600 000 Kč

Příklad - úvěr od banky

AKTIVA	PASIVA
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek Budova 300 000 Kč	A.I. Základní kapitál vklad Jáji 300 000 Kč vklad Páji 300 000 Kč
C.IV. Krátkodobý finanční majetek Hotovost 800 000 Kč	B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci Úvěr od banky 500 000 Kč
AKTIVA CELKEM 1 100 000 Kč	PASIVA CELKEM 1 100 000 Kč

Příklad - nákup stroje

AKTIVA	PASIVA
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek Budova 300 000 Kč Stroj 500 000 Kč	A.I. Základní kapitál vklad Jáji 300 000 Kč vklad Páji 300 000 Kč
C.IV. Krátkodobý finanční majetek Hotovost 300 000 Kč	B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci Úvěr od banky 500 000 Kč
AKTIVA CELKEM 1 100 000 Kč	PASIVA CELKEM 1 100 000 Kč

Příklad - nákup materiálu

AKTIVA	PASIVA
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek Budova 300 000 Kč Stroj 500 000 Kč	A.I. Základní kapitál vklad Jáji 300 000 Kč vklad Páji 300 000 Kč
C.I. Zásoby Materiál 250 000 Kč	B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci Úvěr od banky 500 000 Kč
C.IV. Krátkodobý finanční majetek Hotovost 50 000 Kč	
AKTIVA CELKEM 1 100 000 Kč	PASIVA CELKEM 1 100 000 Kč

Zásady platné pro základní kapitál kapitálových společností

Garanční funkce základního kapitálu

```
graph TD; A[Garanční funkce základního kapitálu] --> B[Princip vázanosti]; A --> C[Princip zachování základního kapitálu];
```

Princip vázanosti

Princip zachování základního kapitálu

Princip vázanosti základního kapitálu

Princip vázanosti plyne z právní povahy kapitálových společností, které podnikají zcela autonomně jako samostatné právnické osoby a na jejichž podnikání se společníci účastní toliko svými vklady, aniž by osobně ručili za závazky společnosti.

- nezávislost společnosti na skutečnostech, které by mohly nastat u jednotlivých společníků,
- vyloučení požadavků společníků na vrácení vkladů (brání rozdělení základního kapitálu mezi společníky za trvání společnosti i libovolným změnám výše základního kapitálu)

Zákaz vrácení předmětu vkladu za trvání obchodní korporace i po jejím zrušení vyjadřuje v právní úpravě § 16 odst. 1 ZOK.

Princip zachování základního kapitálu

skutečná existence rovnosti mezi
majetkem společnosti a číselnou hodnotou základního kapitálu

Projevy zásad

povinnost vytvářet základní kapitál v minimálním zákonem stanoveném rozsahu - jen akciová společnost, § 246

povinnost splatit vklady (§ 17)

zákaz vracení vkladů (§ 16), prominutí povinnosti splatit vklad (§ 150, § 344)

zákaz vyplácení podílu na zisku, pokud by nebyly vytvořeny zdroje (§ 40, § 161, § 350)

kogentně stanovené postupy pro zvyšování a snižování základního kapitálu

Vliv evropského práva

Druhá směrnice Rady č. 2012/30/EU – platí pro akciové společnosti

Předepisuje, jakou základní úroveň ochrany společníků a třetích osob musí členské státy zabezpečit ve svém národním právu

- obsah stanov
- minimální výše základního kapitálu 25 000 EUR
- vklady v hospodářsky ocenitelných aktivech, zákaz vkladů ve formě prací nebo služeb
- zákaz vydávat akcie pod jmenovitou nebo účetní hodnotu
- povinnost splatit před vznikem aspoň 25% vkladu
- ocenění věcných vkladů znalcem + výjimky z této povinnosti
- pravidla pro rozdělování zisku
- úprava nabývání vlastních akcií
- umožnění tzv. finanční asistence
- úprava pravidel pro zvyšování a snižování základního kapitálu